

Lleis ordinàries

Llei

4/2011, del 25 de maig, de modificació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, del 29 de desembre del 2000

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 25 de maig del 2011 ha aprovat la següent:

Llei 4/2011, del 25 de maig, de modificació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, del 29 de desembre del 2000

Exposició de motius

La implementació dels estàndards internacionals de prevenció del blanqueig de diners i finançament del terrorisme ha esdevingut una prioritat nacional que ha comportat l'adopció d'iniciatives legislatives en els darrers anys i la revisió de tot el sistema de prevenció i repressió amb la finalitat d'assolir el marc més efectiu per a la lluita contra aquestes conductes delictives.

La Llei 28/2008, de l'11 de desembre, de modificació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, del 29 de desembre del 2000, i el Reglament de desenvolupament aprovat per Decret del 22 d'abril del 2009, van prendre en especial consideració els criteris establerts per les Recomanacions del Grup d'Acció Financera -GAFI- atenent a les observacions formulades a l'informe

d'avaluació aprovat en la sessió plenària del MONEYVAL (Consell d'Europa) del 14 de juliol del 2007. Aquest nou marc normatiu es va completar amb l'adaptació del règim jurídic penal de repressió del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme mitjançant la Llei 15/2008, del 3 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal, i la Llei 16/2008, del 3 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei qualificada de modificació del Codi de procediment penal, del 10 de desembre del 1998.

Els informes de progrés aprovats en la sessió plenària del MONEYVAL del 10 de desembre del 2008 i el 9 de desembre de 2010 evidencien l'evolució i intensificació permanent de les mesures de prevenció i repressió adoptades pel Principat d'Andorra. En aquest context d'adaptació constant a les pràctiques acceptades internacionalment, aquesta Llei incorpora a l'ordenament jurídic andorrà modificacions que, per la seva naturalesa tècnica, aconsellen una iniciativa legislativa immediata i que es complementen amb la revisió del Reglament aprovat per Decret del 22 d'abril del 2009.

La Llei consta de set articles que, majoritàriament, converteixen en dret positiu mesures preventives ja aplicades pels subjectes obligats i que, d'acord amb els estàndards internacionals, requereixen una previsió normativa explícita. Entre altres qüestions, s'amplia el concepte de beneficiari efectiu, es redueix l'import de les vendes en efectiu d'articles de gran valor que generen les obligacions que estableix la Llei, s'intensifica el règim de les mesures de diligència simplificada i s'estableixen mesures addicionals de protecció dels subjectes obligats quan efectuen declaracions de sospita.

Amb aquesta reforma legislativa, urgent i necessària, Andorra reforça el seu compromís en la prevenció i repressió del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme, mitjançant un procés d'adaptació constant de la legislació penal a l'evolució dels estàndards internacionals, d'acord amb els principis fonamentals que informen la política criminal del Principat d'Andorra.

Article 1

Modificació de l'article 41 de la Llei

1. Es modifica la lletra (g) de l'article 41 de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactada com segueix:

“g) Veritable drethavent o beneficiari efectiu, persona o persones físiques que controlin en últim terme el client i/o la persona física per compte de la qual es realitza la transacció o l'activitat. El veritable drethavent inclou, com a mínim:

- En el cas de les persones jurídiques amb forma societària:

* la persona o les persones físiques que en últim terme controlin la persona jurídica a través de la propietat o el control, directe o indirecte, d'un percentatge suficient en el seu capital social o dels seus drets de vot. A aquest efecte es considera suficient un percentatge superior al 25%.

* la persona o les persones físiques que per qualsevol altre mitjà n'exerceixen la direcció efectiva.

S'exceptuen les societats que cotitzin en mercats regulats de països que imposin requisits regulatoris d'informació d'acord amb estàndards internacionals, que tindran la consideració de veritables drethavents.

- En el cas d'altres entitats jurídiques, instruments jurídics de fideïcomís i altres estructures fiduciàries que administrin i distribueixin fons:

* Quan els futurs beneficiaris ja hagin estat designats, la persona o les persones físiques beneficiaris d'un percentatge superior al 25% dels fons.

* Quan els futurs beneficiaris no hagin estat designats, la categoria de persones en benefici de les quals ha estat creat o actua principalment la persona o instrument jurídic.

* La persona o persones físiques que, per qualsevol altre mitjà, exerceixen la direcció efectiva de l'entitat o instrument jurídic.”

2. S'afegeix la lletra (h) a l'article 41 de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, amb la redacció següent:

“h) Altres entitats jurídiques, instruments jurídics de fideïcomís i altres estructures fiduciàries, les que tinguin aquesta naturalesa, estiguin regulades o no per la legislació andorrana, com les fundacions estrangeres sense interès general o els trusts en les seves diferents modalitats.”.

Article 2

Modificació de l'article 45

Es modifica la lletra (c) de l'article 45 de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactada com segueix:

“c) venedors d'articles de gran valor, com pedres i metalls preciosos, quan el pagament es faci en efectiu i per un import igual o superior a 15.000 euros, o l'equivalent en qualsevol altra unitat monetària;”.

Article 3

Modificació de l'article 47

Es modifica l'article 47 de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactat com segueix:

“Article 47

L'obligació de declarar s'ha de complir, amb independència de quin sigui el país on s'hagi comès o es pugui cometre el presumpte delictes de blanqueig o de finançament del terrorisme, o d'on procedeixin o vagin destinats els fons.

La declaració ha de ser efectuada abans que el subjecte obligat hagi executat l'operació financera o econòmica dubtosa. En aquest cas, si la UIF estima que existeixen indicis suficients, ordena provisionalment el bloqueig de l'operació.

Aquest bloqueig no pot excedir cinc dies, termini màxim en el qual la UIF ha d'aixecar-lo si aquests indicis s'han

desvirtuat, i ha d'autoritzar l'execució de l'operació o, en cas contrari, ha de tramejar les actuacions al Ministeri Fiscal.

En tot cas, la UIF no té responsabilitat pels danys causats per bloqueig de capitals realitzats dintre de l'àmbit de les seves funcions.

L'emissió de la declaració de sospita i de qualsevol altra informació complementària no comporta cap responsabilitat per a l'emissor ni tan sols si es fa sense saber exactament quin tipus de delictes o activitat il·legal s'ha comès.

La UIF i qualsevol altra autoritat administrativa o judicial adopta totes les mesures adequades per protegir els subjectes obligats envers qualsevol amenaça o acció hostil derivada del compliment de les obligacions que imposa aquesta Llei. En particular, es manté la confidencialitat sobre la identitat del subjecte obligat i els empleats que han intervingut en les declaracions de sospita en tots els procediments administratius i judicials amb origen o relació amb les declaracions emeses.

A aquests efectes, la UIF analitza la declaració de sospita i, en el cas d'apreciar indicis o l'existència de blanqueig de capitals o finançament del terrorisme, remet informe al Ministeri Fiscal o als òrgans judicials o administratius corresponents. L'informe de la UIF no incorpora les declaracions de sospita dels subjectes obligats ni la seva identificació ni la dels funcionaris o membres de la UIF que han intervingut en la instrucció.

L'informe de la UIF no té valor probatori i no pot ser incorporat a les diligències judicials o administratives que se'n derivin.”.

Article 4

Modificació de l'apartat 3 de l'article 49

Es modifica l'apartat 3 de l'article 49 de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactat com segueix:

“3. Els subjectes obligats financers han d'adoptar mesures constants de vigilància quant a les noves tecnologies per tal d'evitar la seva utilització indeguda per al blanqueig de capitals o finançament

del terrorisme i qualsevol acció que provoqui una falsa identificació del client en totes les transaccions realitzades a distància.”.

Article 5

Modificació de l'article 49 bis

Es modifica l'article 49 bis de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactat com segueix:

“Article 49 bis

1. Els subjectes obligats han de verificar amb diligència la identitat del client i dels veritables drethavents, abans d'establir cap transacció o relació de negoci.

2. No obstant l'establert a l'apartat anterior, la comprovació de la identitat del client i del veritable drethavent es pot realitzar amb posterioritat a la primera relació de negoci, quan sigui necessari per no posar obstacles al desenvolupament de l'operació sempre que el risc de blanqueig o del finançament del terrorisme sigui feble. El procés d'identificació s'ha de concloure tan aviat com sigui possible. En el cas que es desenvolupi una operació sense la comprovació prèvia de la identitat del client i del veritable drethavent, i de forma prèvia a la seva realització, cal redactar una memòria descriptiva de les circumstàncies que impedeixen la identificació, de les dades que es coneixen del client i el drethavent, i també de l'operació, detallant els aspectes necessaris per a un seguiment posterior dels diners objecte de la transacció o per a una traçabilitat correcta dels negocis jurídics realitzats.

3. En l'àmbit de les assegurances de vida, la comprovació de la identitat es pot realitzar amb posterioritat a la contractació de la pòlissa sempre que aquesta es faci abans del desembossament o del moment en què el beneficiari es proposi exercir els drets que la pòlissa li atorga.

4. Es pot procedir a l'obertura de comptes bancaris abans de la identificació i verificació del client i del veritable drethavent sempre que hi hagi garanties que no s'efectuaran operacions fins que s'hagin complert els deures d'identificació.

5. Les transferències transfrontereres per un import superior a 1.000 euros realitzades pels subjectes obligats financers han d'incloure informació completa sobre l'ordenant. La informació completa sobre l'ordenant ha d'incloure les dades següents:

- a) Nom de l'ordenant.
- b) Número de compte d'origen de la transferència.

En absència de número de compte, el subjecte obligat financer ha d'acompanyar la transferència amb un número d'identificació de la transacció que permeti el seu seguiment fins a l'ordenant.

- c) Adreça de l'ordenant. L'adreça pot ser reemplaçada pel lloc i la data de naixement de l'ordenant, pel seu número de client o pel seu número nacional d'identitat.

En les transferències nacionals de qualsevol import, la informació es pot limitar al número de compte d'origen de la transferència o a un número d'identificació de la transacció, sempre que el subjecte obligat financer que executa la transferència pugui proporcionar la informació completa sobre l'ordenant a l'entitat destinatària de la transferència o a la UIF, en un període de tres dies hàbils.

Els subjectes obligats financers han d'informar degudament sobre el règim de transmissió de dades relatives als ordenants de transferències, amb anterioritat a la seva execució.

Els subjectes obligats financers han d'adoptar les mesures de diligència reforçada a què es refereix l'article 49 quater en funció d'una anàlisi del risc, quan siguin destinataris de transferències que no incloguin la informació sobre l'ordenant que requereix aquest article.

6. En cas que la identificació del client i dels veritables drethavents no es pugui realitzar d'acord amb l'article 49, els subjectes obligats financers no poden establir una relació de negoci o efectuar operacions o transaccions.

En el cas de relacions ja iniciades, s'ha de posar fi a la relació de negoci i valorar la transmissió d'una comunicació a la UIF.

7. Els subjectes obligats financers han d'aplicar també els procediments de diligència deguda respecte dels clients existents, en el moment oportú en funció de l'anàlisi del seu risc.”

Article 6

Modificació de l'article 49 ter

Es modifica l'article 49 ter de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactat com segueix:

“Article 49 ter.

Mesures de diligència deguda simplificada

1. No obstant l'establert en els articles anteriors, els subjectes obligats poden reduir el compliment de les obligacions establertes en l'article 49 d'aquesta Llei sempre que el client sigui un subjecte obligat financer sotmès a la present Llei o una entitat de crèdit o financera establerta en un país de l'OCDE que imposi requisits equivalents als d'aquesta Llei i sigui supervisada per garantir el compliment d'aquests requisits.

2. Els subjectes obligats financers també poden reduir el compliment de les obligacions establertes en l'article 49 en els casos següents:

a) Les pòlisses d'assegurança de vida amb una prima anual que no superi els 1.000 euros o amb una prima única que no superi els 2.500 euros.

b) Les pòlisses d'assegurança per a plans de pensions, sempre que no incloguin clàusula de rescat ni puguin servir de garantia per a un préstec.

c) Els plans de pensions, jubilació o similars que incloguin l'abonament de prestacions de jubilació als empleats, sempre que les cotitzacions es facin a través de deduccions en el salari i les normes del pla no permetin la cessió de la seva participació.

d) El diner electrònic quan l'import màxim d'emmagatzemament no superi els 150 euros si aquest no és recarregable, o l'import total disponible en un any natural estigui limitat a 2.500 euros, excepte quan el portador demani el reembossament d'una quan-

titat igual o superior a 1.000 euros en un mateix any.

e) Altres productes o transaccions que suposin un baix risc de blanqueig o de finançament del terrorisme d'acord amb els comunicats tècnics de la UIF.

En tot cas, caldrà acompanyar l'expedient de cada operació amb una breu nota identificant i justificant el comunicat tècnic de la UIF aplicat a cada cas.

3. En tots els casos previstos en aquest article els subjectes obligats han d'obtenir la informació suficient per confirmar que el client compleix les condicions per a l'aplicació de les mesures simplifiades de diligència deguda, circumstància que implica, com a mínim, identificar i verificar la identitat del client i fer el seguiment de la relació comercial per tal de garantir que es manté el compliment continu dels requisits per a l'aplicació d'aquest article.

4. No es poden aplicar mesures simplifiades de diligència deguda:

a) Quan hi hagi sospites d'un acte de blanqueig o finançament del terrorisme.

b) Quan els subjectes obligats tinguin dubtes sobre la veracitat dels documents, informacions i qualssevol altres dades prèviament obtingudes a l'efecte de la verificació del compliment de les condicions requerides per l'apartat 3 d'aquest article.

c) Quan hi hagi situacions que puguin presentar un risc elevat de blanqueig o finançament del terrorisme.”

Article 7

Modificació de l'apartat 1 de l'article 49 quater

Es modifica la lletra (c) de l'apartat 1 de l'article 49 quater de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional i contra el finançament del terrorisme, que queda redactat com segueix:

“c) En relació amb les transaccions o relacions de negoci amb persones políticament exposades que exerceixin funcions públiques importants d'un altre Estat, correspon als subjectes obligats financers:

- Disposar de procediments adequats en funció del risc a fi de determinar si el client o el beneficiari efectiu és una persona políticament exposada.
- Obtenir l'autorització de la direcció per establir una relació de negoci amb els dits clients.
- Adoptar les mesures adequades per determinar l'origen del patrimoni i els fons objecte de la relació de negoci o transacció.
- Realitzar una supervisió reforçada i permanent de la relació de negoci.

Aquestes obligacions són igualment aplicables quan amb posterioritat a la identificació i verificació inicial d'un client o beneficiari efectiu, aquest passi a ser una persona políticament exposada.”.

Disposició final única

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 25 de maig del 2011

Mònica Bonell Tuset
Subsindica General

Nosaltres els coprínceps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Nicolas Sarkozy
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra